

Chefsjustitieombudsmannen
Erik Nymansson

Datum
2024-05-13

Dnr
R 19-2024

1 (1)

Regeringskansliet
Justitiedepartementet
Enheten för domstols- och åklagarfrågor
103 33 Stockholm

Yttrande över Domstolsverkets promemoria Muntlig förhandling i allmän förvaltningsdomstol

(Ju2023/00655)

Riksdagens ombudsmän (JO) har bjudits in att lämna synpunkter på den rubricerade promemorian. Utifrån de aspekter som JO i första hand har att beakta vill jag föra fram följande.

I promemorian föreslås bl.a. att rätten till muntlig förhandling i kammarrätten endast ska regleras i 9 § fjärde stycket förvaltningsprocesslagen (1971:291). Förslagen innebär att den enskildes rätt till muntlig förhandling i vissa måltyper förändras på så sätt att det inte ska vara obligatoriskt med muntlig förhandling i kammarrätten vid parts begäran, utan att muntlig förhandling kan undvaras om en sådan är obehövlig eller om särskilda skäl talar mot en muntlig förhandling. Förslaget innebär en klar inskränkning i rätten till muntlig förhandling i förhållande till vad som gäller i dag. De förslag som lämnats om införande av ljud- och bildupptagning kan i sin tur förväntas påverka bedömningen av rätten till muntlig förhandling i kammarrätten.

Jag ifrågasätter inte vad som förts fram om behovet och den förväntade nyttan av lagförslagen för domstolarna. Enligt min mening bör dock förändringar av detta slag på sedvanligt sätt föregås av en offentlig utredning, och detta särskilt eftersom förslagen omfattar tvångsvårdsmål, dvs. mål som ofta rör frihetsberövanden eller andra åtgärder av djupt ingripande art. På så sätt skulle beredningsunderlaget bli mer gediget och frågorna kunna belysas ur fler aspekter. I avsaknad av ett sådant beredningsunderlag kan jag inte tillstyrka förslagen.

Yttrandet har beslutats av chefsJO Erik Nymansson. Dokumentet har fastställts digitalt och har ingen underskrift.

Rättssakkunniga Anika Andreevska har föredragit ärendet och byråchefen Stefan Nyman har deltagit i beredningen.